

زبان اینترنتی فارسی

دیگر پالتوئی‌های لوگوس

- اندوه اروس. بیونگ-چول هان. ترجمه محمد راسخ مهند.
- روان‌سیاست: نئولیبرالیسم و فناوری‌های جدید قدرت. بیونگ-چول هان. ترجمه مصطفی انصافی.
- ادبیات و فلسفه: پیوندها و گسست‌ها. فرید پروانه.
- چگونه در انتخابات پیروز شویم: راهنمایی باستانی برای سیاست‌مداران امروزی. کثنتوس تولیوس سیسرو، ترجمه مختار جعفری.
- ریاضیات انتخابات و رأی‌گیری. دابلیو دی والیس. ترجمه مختار جعفری.

Farsi Textism
Somayyeh Chaychi

© Logos Publications 2020

زبان اینترنتی فارسی

تولد گونه‌ جدید زبانی در شبکه‌ های اجتماعی

سمیه چایچی

سروش‌شناسه	چاپچی، سمیه، ۱۳۶۵-
عنوان	زبان اینترنتی فارسی: تولد گونه جدید زبانی در شبکه‌های اجتماعی / سمیه چاپچی.
و نام پدیدآور	قم: نشر لوگوس، ۱۳۹۸.
مشخصات نشر	۱۳۵ص.
مشخصات ظاهری	۹۷۸-۶۲۲-۶۲۸۸-۲۱-۷
شابک	فیفا
وضعیت فهرست‌نویسی	تولد گونه جدید زبانی در شبکه‌های اجتماعی.
عنوان دیگر	زبان و اینترنت -- ایران
موضوع	Language and the Internet -- Iran
موضوع	فارسی -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	Persian language -- Social aspects
موضوع	فضای مجازی -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	Cyberspace- Social Aspects-Iran
موضوع	رسانه‌های گروهی و زبان - ایران
موضوع	Mass media and language -- Iran
موضوع	جامعه‌شناسی زبان -- ایران
موضوع	Sociolinguistics -- Iran
رده‌بندی کنگره	P۱۲۰
رده‌بندی دیویی	۳۰۲/۲۳
شماره کتاب‌شناسی ملی	۵۹۱۴۰۰۵

لوگوس

زبان اینترنتی فارسی: تولد گونه جدید زبانی در شبکه‌های اجتماعی

سمیه چاپچی

ویراستار	مولود زیباکلام
طراح جلد	محمدآرمین نادری
چاپ اول	۱۳۹۸
شمارگان	۳۰۰
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۲۸۸-۲۱-۷
قیمت	۲۵۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً یا جزئاً، به هر شکل اعم از چاپ، فتوکپی، اسکن، صوت، تصویر یا انتشار الکترونیک بدون اجازه مکتوب از نشر لوگوس ممنوع است.

ایمیل: info@irlogos.com

تماس با مرکز پخش: ۰۹۰۲۱۵۴۰۰۴۲

فروشگاه برخط لوگوس: www.irlogos.com

تقدیم

به آرمین صبور و مهربانم،
آدرین عزیزم
و به روح پدرم

فهرست

- پیشگفتار..... ۱
۱. از قصه‌های پای آتش تا اختراع خطوط الکترونیکی ۳
۲. نظریه تعاملی، پردازش اطلاعات اجتماعی و مخاطب فعال ۲۱
- ۱.۲ مقدمه ۲۱
- ۲.۲ نظریه‌های استفاده‌شده در این کتاب ۲۲
- ۳.۲ مفاهیم کلیدی ۲۶
- ۴.۲ نتیجه‌گیری ۳۲
۳. روش‌شناسی پژوهش ۳۳
- ۱.۳ مقدمه ۳۳
- ۲.۳ مراحل سه‌گانه پژوهش انجام‌شده در این کتاب ۳۵
- ۳.۳ مرحله اول: تبارشناسی ۳۶
- ۴.۳ مرحله دوم: توصیف ویژگی‌های زبان اینترنتی فارسی ۳۸
- ۵.۳ مرحله سوم: علل گرایش نوجوانان به چنین ابداعات زبانی ۴۰
- ۶.۳ مسائل اخلاقی ۴۳
- ۷.۳ نتیجه‌گیری ۴۳
۴. نگارش ترخّتیده موبدان بر کتیبه‌ها یا نگارش آسونِ نوجوانان در شبکه‌های اجتماعی آنلاین ۴۵
۵. تبارشناسی زبان و خط فارسی ۵۱
- ۱.۵ مقدمه ۵۱
- ۲.۵ زبان فارسی در گذرگاه زمان ۵۳
- ۳.۵ کتیبه‌ها و سنگ‌نوشته‌ها ۵۳
- ۴.۵ هجوم اعراب، رشد ادبیات و موج اول ترجمه ۵۶
- ۵.۵ چاپ ۵۸
- ۶.۵ ارتباط با فرهنگ‌های غربی و موج دوم ترجمه ۶۰
- ۷.۵ رادیو ۶۲
- ۸.۵ تلویزیون ۶۳
- ۹.۵ سینما ۶۴

۶۷	۱۰.۵	اینترنت
۶۹	۱۱.۵	نتیجه‌گیری
۷۵	۶	توصیف ویژگی‌های زبان اینترنتی فارسی
۷۵	۱.۶	مقدمه
۷۶	۲.۶	یافته‌های حاصل از مطالعه اسکرین‌شات‌ها
۸۶	۳.۶	تجزیه و تحلیل داده‌های بخش دوم کتاب
۹۳	۷	علل‌گرایی نوجوانان ایرانی به ابداعات زبانی
۹۳	۱.۷	مقدمه
۹۴	۲.۷	یافته‌های حاصل از مصاحبه‌ها
۱۰۳	۳.۷	تجزیه و تحلیل یافته‌های حاصل از مصاحبه‌ها
۱۱۰	۴.۷	نتیجه‌گیری
۱۱۷	۸	کلا آخر
۱۱۷	۱.۸	مقدمه
۱۲۲	۲.۸	نگرش‌های پیرامون اصلاح یا تغییر خط فارسی
۱۲۵	۳.۸	نتیجه‌گیری و ارائه راهکارهای ارتباطی
۱۳۱		فهرست منابع

پیشگفتار

اختراعات اساسی تاریخ ارتباطات نظیر خط، چاپ، روزنامه، رادیو و غیره هر یک نشانه‌ای در تاریخ بودند که فرهنگ خاص خود را ایجاد کرده‌اند. هر رسانه با گونه‌ی خاص تعاملی که همراه دارد همواره نحوه‌ی برقراری ارتباط میان مخاطبان را دستخوش تغییر کرده است، ارتباطات رودررو و صرفاً شفاهی اولیه، مخاطب را محدود به زمان و مکان و متکی به نظام اشارات فراوان برای تفسیر پیام می‌کردند. اما رفته‌رفته با حضور رسانه‌ها، گونه‌های جدیدی از تعاملات با واسطه شکل گرفتند که نظام نشانگانی ارتباطات رودررو را از مخاطب گرفتند و مخاطبان را بر آن داشتند تا گونه‌های جدید ارتباطی را با توجه به نیاز خود شکل دهند. این شخصی‌سازی فضای ارتباطی با ظهور اینترنت به اوج خود رسید. یکی از این شخصی‌سازی‌ها، در قالب تغییر زبان نوشتاری مورد استفاده در فضاهای شبکه‌های اجتماعی رخ می‌دهد که از آن با نام تکستیزم یا زبان

اینترنتی یاد می‌شود. این کتاب و پژوهش پیرامون همین پدیده در زبان فارسی شکل گرفت.

اساس این کتاب، پژوهشی سه‌مرحله‌ای است که در گام اول زبان فارسی در گذرگاه زمان و در بزنگاه‌های حضور رسانه‌های ارتباطی را مطالعه کرده است. در گام دومین به استخراج ویژگی‌های زبان اینترنتی فارسی مورد استفاده نوجوانان ۱۵ تا ۱۹ ساله ایرانی در شبکه اجتماعی تلگرام پرداخت. و در آخرین گام، علل ارتباطی چنین گرایشی از جانب این کاربران را مطالعه کرده است. این کتاب را می‌توان آغازی برای مطالعات ارتباطی زبان اینترنتی فارسی در نظر گرفت. امید دارم که مطالب مندرج در این کتاب، مورد استفاده محققان این حوزه و دانشجویان و سایر علاقه‌مندان قرار گیرد. قطعاً انجام چنین پژوهشی به تنهایی و بدون کمک و همراهی سایرین ممکن نمی‌شد. از این رو، در اینجا لازم می‌دانم که از دکتر حمید عبداللهیان، دکتر علیرضا دهقان و دکتر املیا نرسیسیانس تشکر کنم که کمک‌ها و راهنمایی‌های ارزشمندشان برای بهبود این پژوهش بسیار لازم بود. از دوستان گرامی‌ام، امیررضا تجویدی، پریا رحیمی تهرانی و بهناز راشدی نیز کمال تشکر را دارم که در طول انجام این پژوهش از هیچ کمکی دریغ نکردند. البته بدون شک، بایستی از تمامی نوجوانانی که در این پژوهش با من کمال همکاری را داشتند تشکر و قدردانی کنم که بدون همکاری آنها تهیه داده‌های این کتاب ممکن نبود. در پایان می‌بایست قدردان دکتر سید علی‌اصغر سلطانی و انتشارات لوگوس باشم که این کتاب را به پیشگاه چشم‌تان رساندند.

سمیه چایچی

دی ماه ۱۳۹۸